

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11CoCsp/10/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719202550
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Zoľáková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8719202550.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Zoľákovvej a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Andreja Radomského, v právnej veci žalobkyne: Prima banka Slovensko, a. s., IČO: 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, proti žalovanému: J. Č., K.. XX.XX.XXXX, O. W. I., XXX XX W. I., o zaplatenie 155,26 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č. k. 11Csp/51/2019-51 z 18. februára 2020 takto

rozhodol:

Čiastočne mení rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 19,90 % úrok z úveru ročne zo sumy 155,26 eur od 24. apríla 2019 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie v prevyšujúcej zamietavej časti.

Žalobcovi proti žalovanému priznáva nárok na náhradu trov v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu vo výške 155,26 eur, úrok vo výške 8,41 eur, úrok z omeškania vo výške 0,62 eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny 155,26 eur od 24. apríla 2019 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, zamietol žalobu v prevyšujúcej časti a priznal žalobkyni proti žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

2. 2.1 Súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní zo skutočností, že žalobkyňa uzatvorila so žalovaným 23. júla 2013 úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX (ďalej len „úverová zmluva“), na základe ktorej poskytla žalovanému úver vo výške 1.000,- eur, s fixnou výškou úrokovej sadzby 19,90 % p. a., počtom anuitných splátok 72, výškou mesačnej splátky 23,98 eur, RPMN 22,17 % a priemernou RPMN 26,38 %. Celková čiastka, ktorú bol žalovaný povinný zaplatiť predstavovala 1.726,56 eur. Žalobkyňa oznámila žalovanému výzvou z 23. apríla 2019, že rozhodla o predčasnej splatnosti celého úveru k 23. aprílu 2019 a požiadala ho o bezodkladnú úhradu celého dlhu vo výške 224,29 eur s príslušenstvom.

2.2 Súd prvej inštancie mal z výsledkov vykonaného dokazovania za preukázané, že nárok žalobkyne je čiastočne dôvodný, a to v rozsahu istiny vo výške 155,26 eur, úroku vo výške 8,41 eur, úroku z omeškania vo výške 0,62 eur a úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny 155,26 eur od 24. apríla 2019 do zaplatenia.

2.3 Vychádzajúc z uvedeného súd prvej inštancie priznal žalobkyni nárok na zaplatenie istiny vo výške 155,26 eur, úroku vo výške 8,41 eur, úroku z omeškania vo výške 0,62 eur a úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny 155,26 eur od 24. apríla 2019 do zaplatenia a zamietol žalobu v

časti úroku vo výške 19,90 % ročne z nezaplatenej istiny 155,26 eur od 24. apríla 2019 z dôvodu, že po zosplatnení má žalobkyňa nárok len na úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatenej istiny.

2.4 Súd prvej inštancie predmet sporu právne posúdil podľa ustanovenia § 559 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), ustanovení § 497, § 504 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“) a ustanovenia § 2 písm. a), b), d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“). Úrok z omeškania priznal žalobkyni v súlade s ustanovením § 517 ods. 1 prvá veta, ods. 2 Občianskeho zákonníka a ustanovením § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

2.5 Súd prvej inštancie rozhodol o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a s ohľadom na skutočnosť, že žalobkyňa bola v konaní plne úspešná, priznal jej nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

3. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Namietala, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Čo sa týka nároku na zmluvný úrok po zosplatnení mala za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Tvrdila, že ak zákon o spotrebiteľských úveroch ukladá spotrebiteľovi povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ. Súčasne poukázala aj na odôvodnenie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Cdo 113/2018 z 30. júla 2019, v ktorom súd uvádza „v súvislosti s právnou otázkou, či veriteľ má po zosplatnení dlhu nárok na zmluvné úroky, dovolací súd dáva do pozornosti odvolaciemu súdu rozsudok Súdneho dvora (piatej komory) zo 7. augusta 2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17, v ktorom sa uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie svojej povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinnosti a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania.“ K nároku veriteľa na úrok z omeškania zo zmluvného úroku ku dňu zosplatnenia žalobkyňa konštatovala, že keďže zmluvné úroky ku dňu zosplatnenia celého dlhu boli vyčíslené pevnou sumou, ktorá pripadá na časť anuitných splátok neuhradených dlžníkom, časť pripadajúca na zmluvný úrok, naakumulovaná ku dňu zosplatnenia sa ďalej nenavýšuje, preto podľa jej názoru nejde ohľadom tohto nároku na úrok z omeškania o rozpor so zásadou anatocizmu, ktorá má zamedziť neodôvodnenému navyšovaniu nárokov veriteľov ohľadom príslušenstva. Mala za to, že nárok na úrok z omeškania zo zmluvného úroku ku dňu zosplatnenia je nárokom, ktorý predpokladá aj ustanovenie § 497 Obchodného zákonníka a žiadne, ani citované, ani iné zákonné ustanovenie tento nárok svojím znením nespochybňuje. Na základe uvedených skutočností žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil tak, že vyhovie žalobe v celom rozsahu a priznal jej náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplateného súdneho poplatku.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne v súdom určenej lehote nevyjadril.

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, v rámci kompetencií vyplývajúcich z ustanovenia § 34 CSP, po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), prejednal odvolanie podané žalobkyňou a preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil odvolacie pojednávanie podľa § 385 CSP (a contrario) a na tomto pojednávaní zopakoval, či doplnil dokazovanie vykonané prvoinštančným súdom. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 382, § 385 CSP). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote

miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP). Po prieskume napadnutého rozhodnutia podľa vyššie uvedených zásad (§ 379, § 380 ods. 1, 2 CSP) dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobkyne je čiastočne dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné čiastočne zmeniť.

6. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

8. Odvolací súd na základe uvedeného skutkového stavu ako aj citovaných zákonných ustanovení právne uzatvára:

9. Žalobkyňa v odvolaní zotrvala na stanovisku, že nárok veriteľa na zaplatenie úrokov z poskytnutého úveru trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov do ich úplného zaplatenia a nie iba do zosplatenia úveru. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí naopak vyslovil záver, že veriteľovi patria úroky iba do predčasnej splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania.

10. Zmluva o úvere je tzv. absolútnym obchodom v zmysle ustanovenia § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, ktorý kogentným spôsobom vymedzuje, ktoré záväzkové vzťahy podliehajú právnej úprave obsiahnutej v tretej časti Obchodného zákonníka, kde sa uplatní právna úprava Obchodného zákonníka ako *lex specialis* vo vzťahu k všeobecnej úprave v Občianskom zákonníku. Ide o obligatórne uplatnenie Obchodného zákonníka. V týchto prípadoch nemožno aplikáciu Obchodného zákonníka vylúčiť dohodou strán. Bez ohľadu na povahu jeho účastníkov sa takéto právny vzťah riadi vždy Obchodným zákonníkom. Tým nie je dotknutá subsidiárna aplikácia Občianskeho zákonníka v otázkach, ktoré Obchodný zákonník neupravuje na základe výslovného zmocnenia obsiahnutého v ustanovení § 1 ods. 2, podľa ktorého sa právne vzťahy uvedené v odseku 1 spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí, a ak ich niet, podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon.

11. Z obsahu ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere je zmluvou konsenzuálnou a pre jej vznik stačí dohoda aspoň o uvedených náležitostiach, pričom sa nevyžaduje ani to, aby k poskytnutiu peňažných prostriedkov skutočne došlo. Tým sa zmluva o úvere líši od zmluvy o pôžičke podľa § 657 Občianskeho zákonníka.

12. Zo zákonného vymedzenia zmluvy o úvere nevyplýva povinnosť dlžníka dohodnutý úver skutočne čerpať, preto z tohto hľadiska zmluva o úvere predstavuje záväzok veriteľa mať zmluvou dohodnuté peňažné prostriedky k dispozícii pre dlžníka po dohodnutú dobu, prípadne až do požiadania dlžníka, ak nedôjde k zániku záväzku veriteľa skôr, napr. dohodou alebo výpoveďou poskytnutia úveru podľa § 500 Obchodného zákonníka. Výška úveru je spravidla dohodnutá v zmluve vo forme určitého limitu, do ktorého môže dlžník úver čerpať. Okrem podstatných častí obsahuje zmluva o úvere aj výšku úrokov, lehotu na vrátenie úveru a ďalšie náležitosti, pričom väčšinu náležitostí pri úveroch poskytovaných bankami obsahujú úverové podmienky, na ktoré zmluva o úvere odkazuje.

13. V § 499 Obchodného zákonníka je upravená možnosť dohodnutia odplaty za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky, ak je poskytovanie úveru predmetom podnikania

veriteľa - žalobcu, s čím nesporne súvisí aj § 502 Obchodného zákonníka, v ktorom sú upravené práve úroky za poskytnutie úveru. Odplata predstavuje odmenu veriteľovi za to, že po dobu medzi dojednaním zmluvy o úvere a skutočným čerpaním úveru musel pre dlžníka rezervovať peňažné prostriedky, prípadne ich mať zabezpečené. Zmluva o úvere uzatvorená podľa § 497 Obchodného zákonníka nemôže byť dohodnutá ako bezúročná, keďže záväzok zaplatiť úroky patrí k pojmovým znakom zmluvy o úvere a je jej podstatnou náležitosťou.

14. Úrok z úveru je v podstate cena za používanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto má podľa názoru odvolacieho súdu dlžník zásadne povinnosť platiť tento úrok za skutočnú dobu ich používania, t. j. až do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, pokiaľ si strany zmluvy o úvere nedohodli niečo iné. Tým sa zmluva o úvere líši od zmluvy o pôžičke podľa Občianskeho zákonníka, keďže povinnosť platiť úroky je v prípade poskytnutia pôžičky závislá na dohode zmluvných strán nielen čo do výšky úrokov, ale aj čo do doby a spôsobu ich platenia.

15. Vzhľadom k dispozitívnej povahe úpravy zmluvy o úvere nie je vylúčené, aby doba, po ktorú je dlžník povinný platiť úrok, bola upravená dohodou strán odchyľne od výkladu § 503 Obchodného zákonníka. V zmluve je možné dohodnúť najmä, že dlžník je povinný platiť úrok z úveru od poskytnutia úveru do dohodnutej doby splatnosti, pričom takáto dohoda, aby sa dlžník zaviazal zaplatiť z poskytnutých peňažných prostriedkov úroky, nie je v rozpore s § 497 Obchodného zákonníka.

16. V úverovej zmluve dohodli strany fixný úrok z úveru v sadzbe 19,90 % ročne do splatnosti. Záväzok dlžníka platiť úroky splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky je tak v súlade s § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, pričom tak, ako to vyplýva z § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, je dlžník povinný zaplatiť úroky za dobu od poskytnutia až do vrátenia peňažných prostriedkov, keďže sa na takúto povinnosť veriteľovi zmluvne zaviazal a tento jeho záväzok trvá aj po odstúpení veriteľa od zmluvy (viď aj ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka, podľa ktorého, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi).

17. Pokiaľ žalobkyňa vyzvala žalovaného na predčasné splatenie celého úveru, vrátane zmluvných úrokov a úrokov z omeškania v ňou vyčíslenej výške tak, ako to vyplýva z jej výzvy zaslanej žalovanému v súlade so Všeobecnými obchodnými podmienkami - Prima banka Slovensko, a. s., na ktoré odkazuje zmluva, ide zároveň o jednostranný právny úkon odstúpenia žalobkyne od zmluvy o úvere pre omeškanie žalovaného s vrátením po sebe idúcich dvoch splátok alebo jednej splátky viac ako tri mesiace (viď článok 4. bod 4.2.1 zmluvy) podľa § 506 Obchodného zákonníka.

18. Odvolací súd sa nestotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, (ani napr. s iným rozhodnutím Krajského súdu v Prešove, č. k. 6Co/190/2014-65 z 30. júna 2015, na ktorý sa v praxi súdov prvej inštancie odkazuje). S týmito závermi sa nestotožnili vtedajšie senáty obchodnoprávneho kolégia tunajšieho súdu a vyjadrili svoje stanovisko k tejto problematike i vo vydaných rozhodnutiach (viď ďalej dôvody tohto rozhodnutia), ale i vo vyjadrení obchodnoprávneho kolégia k úvahám na predloženie podnetu občianskoprávnym kolégiom na zjednotenie výkladu právnej normy dovolacím súdom.

19. Niet názorových rozdielov v praxi odvolacích senátov tunajšieho súdu, ba ani v praxi iných odvolacích súdov Slovenskej republiky na to, že aj na zmluvy o spotrebiteľských úveroch sa v zásade aplikujú ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka (s výnimkou takých zmluvných podmienok, aké má na mysli aplikácia ustanovenia § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Toto zodpovedá aj názorom z odbornej literatúry, v ktorej rezonuje názor, že pri aplikácii Obchodného zákonníka na záväzkové vzťahy, ktorých predmet záväzkov je určený Obchodným zákonníkom, v dôsledku kogentného ustanovenia (aj ustanovenia § 261 ods. 6 písm. d) absolútne obchody) sa práva a povinnosti spravujú Obchodným zákonníkom. Pokiaľ ide o súvislosť s účasťou spotrebiteľa v týchto vzťahoch ako je to napr. aj v spotrebiteľských úveroch, na takéto úvery sa aplikuje zákon o spotrebiteľských úveroch (predtým zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov), avšak režim Obchodného zákonníka v otázkach, ktoré Obchodný zákonník rieši (§ 1 ods. 2 Obchodného zákonníka), sa má aplikovať aj u spotrebiteľského úveru (s vyššie uvedenou výnimkou danou aplikáciou ustanovenia § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Normatívne usporiadanie postupuje totiž od zákona o spotrebiteľských úveroch ako *lex specialis* k Obchodnému zákonníku ako *lex generalis* až po Občianský zákonník ako

základ súkromnoprávnej úpravy v otázkach, ktoré Obchodný zákonník nerieši. (viď napr. PATAKYOVÁ, M. a kol.: Obchodný zákonník, Komentáre, 4. vydanie, Bratislava: C.H.Beck, 2013, s. 1043 alebo Ovečková, O.: Vplyv novely Občianskeho zákonníka na aplikovateľnosť Obchodného zákonníka, Právny obzor, 98, 2015, č. 4, s. 397 - 416).

20. Z ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka a ustanovenia § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. Záväzok zaplatiť úroky patrí k pojmovým znakom zmluvy o úvere, je jeho podstatnou náležitosťou (§ 269 ods. 1 Obchodného zákonníka).

21. Úroky zo zmluvy o úvere predstavujú odplatu za peňažné prostriedky, ktoré boli dlžníkovi na požiadanie poskytnuté podľa zmluvy o úvere. V zmysle ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka úroky i úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky. Úroky sú v zásade splatné v dohodnutej dobe, inak spolu so záväzkom vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky (§ 503 ods. 1 Obchodného zákonníka).

22. Odvolací súd zdôrazňuje, že dôvodom „zosplatnenia úveru“ v predmetnej veci bolo porušovanie povinnosti dlžníkmi, ktorí neplnili včas dohodnuté splátky úveru. V podstate podľa obsahu „zosplatnenie úveru“ je spôsobom zániku zmluvy o úvere odstúpením od zmluvy o úvere. Nie je totiž rozhodujúce ako sa právny úkon označil, prípadne na ktoré ustanovenia toho-ktorého zákona sa odvoláva, ale rozhodujúci je obsah daného právneho úkonu, t. j. práva a povinnosti z neho pre účastníkov plynúce. Prejav vôle treba vykladať podľa interpretačných pravidiel určených v ustanovení § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 266 Obchodného zákonníka. Podporujú to aj názory z právnej praxe (napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 29Odo 512/2002 z 5. novembra 2002, sp. zn. 22Cdo 4157/2009 z 15. februára 2012).

23. Účinky odstúpenia od zmluvy sú pre obchodnoprávne vzťahy upravené v ustanovení § 351 Obchodného zákonníka. Tieto sa však ani na odstúpenie od úverovej zmluvy pre omeškanie dlžníka s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu než tri mesiace neaplikujú, pretože pre takýto stav je v zákone, konkrétne v ustanovení § 506 Obchodného zákonníka upravený iný právny režim. Podľa tohto ustanovenia, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu než tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú čiastku s úrokmi. Zmyslom tohto ustanovenia tak, ako to plynie z jeho znenia a z kontextu, ako je v Obchodnom zákonníku uvedené, je poskytnúť veriteľovi právny prostriedok proti dlžníkovi, ktorý neplní záväzok vrátiť veriteľovi poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky v dohodnutých splátkach a je v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu než tri mesiace. Vzhľadom k tomu, že za tejto situácie možno dôvodne predpokladať, že ani v budúcnosti dlžník nebude riadne plniť, môže veriteľ od zmluvy o úvere odstúpiť, a tým spôsobiť, že zaniknú jeho povinnosti, ktoré má podľa zmluvy voči dlžníkovi. Je to v podstate právny inštitút, ktorý je určený na ochranu práv veriteľa. Vo vzťahu k dlžníkovi sa v § 506 Obchodného zákonníka uvádza oprávnenie veriteľa spolu s odstúpením od zmluvy o úvere „požadovať, aby vrátil dlžnú sumu s úrokmi“. Toto ustanovenie týmto spôsobom upravuje účinky odstúpenia od zmluvy o úvere, a to odlišným spôsobom, než je to uvedené už vo vyššie označených všeobecných ustanoveniach § 351 Obchodného zákonníka, či v ustanovení § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka v tomto zmysle vo vzťahu k ustanoveniu § 351 Obchodného zákonníka predstavuje špeciálnu právnu úpravu. Takýmto odstúpením sa menia len podmienky, za ktorých je dlžník povinný svoju povinnosť splniť. Dlžník už ďalej nie je povinný splniť dlh v lehotách a za podmienok dohodnutých v zmluve, ale na požiadanie veriteľa v plnom rozsahu (celú dlžnú čiastku s úrokmi). Povinnosť vrátiť veriteľovi dlžnú čiastku s úrokmi aj po odstúpení od zmluvy o úvere nepredstavuje sekundárny záväzok, ale záväzok pôvodný, ktorý sa odstúpením od zmluvy „modifikoval“ vo svojej splatnosti. Povinnosť dlžníka pri aplikácii ustanovení § 506 zaplatiť úroky a dlžnú sumu nezaniká. Podobné závery prijal napr. Najvyšší súd ČR vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 33Cdo/113/2008, sp. zn. 32Cdo/2782/2009, sp. zn. 29Cdo/2606/2000, sp. zn. 32Odo/420/2004.

24. Obchodný zákonník i Občiansky zákonník rešpektujú autonómiu vôle strán pri úprave následkov odstúpenia od zmluvy. Ak to v zmluve nie je upravené inak, dôsledkom odstúpenia veriteľa od zmluvy pri aplikácii ustanovenia § 506 Obchodného zákonníka je aj oprávnenie veriteľa požadovať vrátenie dlžnej sumy aj s úrokmi. Požiadavka vrátiť poskytnuté prostriedky (dlžnú sumu), aj povinnosť platiť úrok z nevrátenej čiastky úveru aj po odstúpení od zmluvy je preto opodstatnená, v opačnom prípade

by sa veriteľ využíjúc oprávnenie dané mu zákonom, ktoré je dôsledkom porušenia povinností dlžníka dostal do horšieho postavenia ako mal pred porušením povinností dlžníkom. Najvyšší súd ČR napr. vo svojich vyššie označených rozhodnutiach sp. zn. 32Cdo/2782/99, či sp. zn. 33Cdo/113/2008 konštatoval práve, že zmyslom a účelom ustanovenia § 506 Obchodného zákonníka je poskytnúť veriteľovi právny inštrument proti dlžníkovi, ktorý neplní záväzok vrátiť veriteľovi poskytnuté prostriedky a zaplatiť úroky v dohodnutých splátkach a je v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu než tri mesiace. Veriteľ môže od zmluvy o úvere odstúpiť a tým spôsobiť, že zaniknú jeho povinnosti, ktoré má podľa zmluvy voči dlžníkovi. Ide o právny inštitút, ktorý je určený na ochranu práv veriteľa a jeho využitím sa preto veriteľ nemôže ocitnúť v horšom právnom postavení, než v akom bol pred odstúpením od zmluvy. Takáto názorová línia vyplýva aj z právnej teórie. Podobné závery vyplynuli i z dôvodov rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Obz 283/2003 (uverejneného v ZSP 8/2007), podľa ktorých odstúpením od zmluvy o úvere nezaniká povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky, menia sa len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť.

25. Z týchto stanovísk vychádzali odvolacie senáty obchodnoprávneho kolégia tunajšieho súdu vo svojich rozhodnutiach, napr. č. k. 14Co/41/2014-89 zo 4. novembra 2014, č. k. 14Co/108/2014-64 z 25. júna 2015, č. k. 1Cob/34/2011-168 z 25. októbra 2011, č. k. 9Co/6/2014-212 z 5. mája 2015, či iné). Tieto závery sa neodlišujú ani od záverov rozhodnutí iných odvolacích súdov v Slovenskej republike, na ktoré odkazuje odvolateľ či iných rozhodnutí odvolacích súdov (napr. Krajský súd v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/628/2014, sp. zn. 43Co/19/2017, sp. zn. 43Co/28/2017, Krajský súd v Košiciach sp. zn. 5Co/250/2017, sp. zn. 5Co/257/2017, sp. zn. 5Co/311/2017, sp. zn. 5Co/32/2017, Krajský súd v Nitre sp. zn. 7Co/366/2017).

26. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti, v ktorej zamietol žalobu žalobkyne na zaplatenie úrokov z úveru vo výške 19,90 % ročne z nezaplatenej istiny 155,26 eur po vyhlásení predčasnej splatnosti celého úveru, t. j. za obdobie od 24. apríla 2019 do zaplatenia nie je správne. Preto musel odvolací súd podľa § 388 CSP zmeniť napadnutý rozsudok tak, že žalobkyni priznal právo na zmluvný úrok z úveru za obdobie od 24. apríla 2019 do zaplatenia v sadzbe 19,90 % ročne zo sumy 155,26 eur a žalovaného zaviazal na jeho úhradu tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

27. Odvolací súd sa však stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby v rozsahu úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených úrokov vo výške 8,41 eur od 24. apríla 2019 do zaplatenia. Ak v zmysle zásady tzv. anatocizmu súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti uplatňovaných úrokov z omeškania z úrokov z úveru do vyhlásenia predčasnej splatnosti vo výške 8,41 eur, je odvolací súd toho názoru, že takéto právne posúdenie veci súdom prvej inštancie je správne. Súd prvej inštancie pre účely rozhodnutia o tejto časti žaloby mal spoľahlivo zistený skutkový stav (odvolacie dôvody ani toto nenamietajú) a s právnym posúdením tohto nároku sa v dôvodoch rozhodnutia aj správne vyporiadal, pričom odkázal aj na právnu prax súdov Slovenskej republiky, ale aj súdov Českej republiky.

28. Na základe uvedených skutočností považuje odvolací súd odvolanie žalobkyne za čiastočne dôvodné a vzhľadom na uvádzané dôvody odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 388 CSP a ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v časti zmenil a v časti ako vecne správny potvrdil.

29. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1, 2 CSP. Vzhľadom na to, že žalobkyňa bola v konaní neúspešná len v nepatrnej časti, súd jej priznal nárok na náhradu trov konania prvoinštančného aj odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).